

NGA TAKIWA O WAIKATO

E te Toa, mau e toha atu enei kupu ruarua ki, nga marae e haeretia ana e koe. Ina ake nei ka tae mai te tira o Kenana Keretene raua ko Rev. Panapa ki te matoro haere i nga takiwa o Waikato nei. I timata mai ta raua mahi i Mataitai i te kainga o Teri Paraone. Ko nga tangata o tenei kainga he torotoru noa. Hui ki nga tamarki e 20 te tokomaha 12 nga tango Hapa. Kanui te u o tenei hunga ki te oha a o ratou matua tupuna. Kia ora rawa ratou.

I te 23 o Oketopa ka tae matou kia Ngati-Tipa ki Tuakau. I tutaki matou ki a Rev. Tahuriorangi ki konei. I muri o te karakia ka tu mai te kaumatua a Taiporutu Matete ki te manaaki mai i a matou. Pae rawa nga mihi katahi ka huri nga korero a te tangata nei mo tona mate i te Mihinare ara mo te tangonga i tona whenua i Kohanga. Ko te wahi i pa mai ki te kai-tuhi te pouri ko enei kupu a taua rangatira: Kua mahue i au to tatou Hahi; kua eke ia ki runga i tetahi atu waka ara i te Hahi Weteriana. Ko te whakautu a te Kenana: kaati e Poru kua kore koe e taea e au te whakaaro atu. Ko te turanga mai o Ngapaka Kututai ki te whakamohio kia matou kua huri katoa a Ngati-Tipa ki te Weteriana. No reira ahakoa toku iwi whakarere i te Hahi engari ko au e kore e whakarere i a ratou a ma te Aaua hei tohe taku tohe, a ma to tatou Ariki hoki ma Ihu Karaiti ahau hei awhina mai.

I te Rahoroi 25 ka tae matou ki Hauraki Thames. I ao ake he Ratapu, ko nga karakia. Te whakamimenga 18, 12 tango Hapa; e 4 ratana i roto i te whakaminenego. Ko te tokomaha o tenei iwi o Ngati-Maru i huri ki te ratana.

I te 27 ka tae matou ki Manaia. I te ata o te Turei ka whakatakotoria te Hapa. Te whakamihenga 22, tango Hapa 12. I muri o tenei ka hoki matou ki te kainga o Haeata Paraone. I konei ka korerotia mai kia matou te whawhai a nga ratana kia riro i a ratou te whare karakia. He wahi iti ka raua atu e te pirihihana ki te herehere; tetahi na te manawanui o te minita o Riiwhi. Me titiro ano nga ratana ki te ngakau pai o tenei minita, ka whakarere atu i to ratou whakahere poauau ka hoki ki te oha a o ratou tupuna. Na hengangaroia nei te kino ko tenei. Ka hoki mai nei a Ratana me tona Ropu i te haereere i te ao, ka tukua e ia ko toku karangarua ko Hurori ko te Moerua ra i naianei kia haere ki Manaia. Ko tenei tamaiti ko te Moerua he uri ariki no Manaipoto, i puta mai i nga kawai rangatira. Me kaua ia i uru ki nga mahi ratana kua whai ia i nga tapuae o ona matua ki te rauhi i te iwi. Ka tonoa nei a Moerua e to ratou mangai ki Manaia. Tona taenga atu e mahi ana nga morehu i o ratou paanga whenua.

Kua timata te abu whenua. He 100 nga hipi a etahi, he 25 nga kau a etahi, kua tatau i te waiu o te kau. Ka tae a te Morerua ka mea ki nga morehu: whakarongo e nga morehu hei